

РЕШЕНИЕ

№ 77

гр. Бургас, 14.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на седемнадесети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Събина Н. Христова Диамандиева

Членове: Кирил Гр. С.
Веселка Г. Узунова

при участието на секретаря Марина Д. Димова
като разглежда докладваното от Веселка Г. Узунова Въззивно гражданско дело
№ 20232000500101 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството по делото по реда на чл.258 и сл.ГПК.

Образувано е по въззивна жалба вх. № 1585/25.01.23 г. на БОС от ЗК „Лев инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр.София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А, представлявано от изпълнителните директори С. А., М. С. и др., чрез адв. П. В., **против решение № 1369/21.12.22 г., изменено в частта по разносните с определение № 247/23.01.2023 г. и двете по гр. д. № 20212100102171/2021г. на БОС , в частта, с която е уважен** предявеният от Р. Н. Р., ЕГН: *****, с адрес: гр. Б., ж.к. „Б. М.“, бл. **, вх. *, ет. *, иск с правно основание чл. 432, ал. 1 КЗ, вр. с чл. 45 и чл. 52 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД и въззивното дружество е осъдено да му заплати обезщетение за неимуществени вреди в резултат от ПТП от 13.10.2020 г., в гр. Бургас на първокласен път I-6, км 488 в посока от гр. София към гр. Бургас, *за размера над 25 000 лв. до присъдения размер от 32 000 лв.,* ведно със законната лихва върху главницата, начиная от 25.10.2021 год. до окончателното ѝ изплащане и извършените по делото разноси. Заявява, че в горните части решението не е правилно. Счита, че присъденото обезщетение е несъобразено с принципа на справедливост и е прекомерно. Излага подробни аргументи в тази връзка. Също *оспорва размера на приетото от съда съпричиняване* и поддържа по-голям принос на пострадалото лице за претърпените неимуществени вреди. Позовава се на конкретни негови нарушения на ЗДВП, на влошено здравословно състояние на пострадалия, което го прави неспособен водач. Излага и други аргументи за намаляване на определеното от окръжния съд обезщетение.

Моли за решение в този смисъл. Не ангажира нови доказателства. Моли за присъждане на разноски.

По делото е депозирана **насрещна въззивна жалба** вх. № 3652/23.02.23 г. на БОС от Р. Н. Р., чрез процесуалния представител адв. С. К., със служебен адрес: гр. Б., ул. „Г. С. Р.“ № * против решение № 1369/21.12.22 г., изменено в частта по разноските с определение № 247/23.01.2023 г. и двете по гр.д. № 20212100102171/2021 г. на БОС, **в частта, с която е отхвърлен предявеният иск** против ЗК „Лев инс“ АД, за размера **над присъдената сума от 32 000 лв.**, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 25.10.2021 г., до окончателното изплащане на сумата, **до пълния предявен размер от 60 000 лв.**, ведно със законните последици. Твърди, че съдът необосновано и неправилно е постановил отхвърлително решение. Счита определеното му обезщетение за претърпени неимуществени вреди за несправедливо. Отрича наличие на съпричиняване. Излага аргументи, включително и за неоснователността на оплакванията във въззивната жалба на дружеството застраховател. Моли за уважаване на предявения иск в пълен размер, а в случай, че съдът приеме все пак съпричиняване, моли искът да бъде уважен **до размера общо от 54 000 лв.**, ведно със законната лихва, считано от 25.10.2021 г. до окончателното изплащане на сумата и разноските по делото, съобразно уважената част от иска. Не ангажира нови доказателства. Претендира разноски.

Въззиваемото ЗК „Лев Инс“ АД е депозирило писмен отговор, в който оспорва насрещната въззивна жалба, като излага доводи за неоснователността и. Моли за потвърждаване на решението в съответните му обжалвани части.

При служебната проверка по реда на чл. 269 ГПК въззивният съд намери обжалваното решение за валиден и допустим в обжалваните части съдебен акт.

По основателността на въззивните жалби и съществото на спора БАпС намери следното:

Ищецът е предявил срещу ответника-застраховател обективно съединени иски с правно основание чл. 432, ал. 1 КЗ, вр. с чл. 493 вр. с чл. 45 и чл. 52 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД за присъждане на обезщетение за **неимуществени вреди**, претърпени при ПТП настъпило на 13.10.2020 г. в гр. Бургас, на първокласен път I-6, км. 488 в посока от гр. София към гр. Бургас, причинени от застраховано при ответника МПС. Ищецът е твърдял, че при управление на МПС марка „Ситроен“ с рег. № В 8385 НТ, водачката му Н. Х. П.-Д. нарушила правилата за движение по пътищата - чл. 20 ал. 1 и ал. 2 ЗДвП, като не спряла и не намалила скоростта на шофирания от нея автомобил, в резултат на което причинила на ищеца средна телесна повреда, изразяваща се в счупване на малък пищял на десен крак.

Твърдял е, че вина за настъпилото ПТП носи водачката на лекия автомобил, който в нарушение на правилата на ЗДвП го е управлявала в нарушение на чл. 20 ал. 1 и ал. 2 ЗДвП, поради което не успяла да заобиколи авариралия лек автомобил марка „Сеат“, модел „Кордоба“, с рег. № СВ 7964 ВВ и намиращия се до него пешеходец Р. Р. В резултат на настъпилия удар ищецът Р. получил средна телесна повреда – счупване на малък пищял на десен крак, което е довело до трайно затруднение движението на същия за срок от 1.5-2 месеца при обичаен ход на оздравителния процес. Твърдял е, че за извършеното деяние П.-Д. била осъдена с влязла в сила присъда по нохд №

3518/2021г.по описа на БРС. Освен съставомерното телесно увреждане сочи,че е претърпял и несъставомерни увреждания- закрыта черепно-мозъчна травма,довела до временно разстройство на здравето,неопасно за живота,описано в изготвената СМЕ. Заявил е,че е претърпял неимуществени вреди-болки и страдания,изпитвани през продължителен период от време,имал ограничения в свободата на придвижване,налагало се да ползва помощта на придружител при извършване на най-неотложни физиологични нужди в първите дни след ПТП. Наложило се да бъде лекуван в болница,а търпените физически страдания са били съпътствани и от психически-безсъние,безпокойство и тревожност.

Претендирал е присъждане на **обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди** в размер на 60 000 лева, ведно със законната лихва върху сумата от датата на увреждане- 13.10.2020г. до окончателното и изплащане.

В постъпилия в законоустановения срок писмен отговор, ответникът е заявил становище,че не оспорва наличието на валидно застрахователно правоотношение по застраховка „Гражданска отговорност“за автомобила, който е участвал в ПТП, от което се претендират вреди от ищеца. Не е оспорил и твърдението,че такова ПТП е настъпило.

Ответното дружество е оспорило изцяло основателността на предявения иск,като е заявило **възражение за съпричиняване на вредите** от страна на ищеца с принос от негова страна над 99%. Оспорено е твърдението,че ищецът е бил пешеходец,тъй като от приложените мотиви към присъдата по нохд №3518/2021г.по описа на БРС е видно,че ищецът е бил водач на аварирало МПС „Сеат Кордоба“ ,с възникнала по време на движението му повреда-спукана гума,като счита,че за случаи като процесния следва да намерят приложение правилата,визирани в чл.101 ал.1 ЗДвП.Той неправомерно е стоял на платното за движение,а ЗДвП не предвижда пешеходци да стоят на пътното платно. На следващо място сочи,че аварираният автомобил е бил паркиран неправилно от ищеца на платното за движение,като той не е обозначил по законовия ред/с поставяне на триъгълник/ мястото,на което е паркирал МПС,не е поставил и светлоотразителна жилетка.Заявява се,че ищецът е извършил нарушения на чл.101 ал.1 ЗДвП и чл.97 ЗДвП,като с неправомерното си поведение е допринесъл за настъпилото ПТП. Наведено е и възражение,че ищецът е бил неспособен водач,тъй като здравословното му състояние е било такова,че не му е позволявало да управлява МПС.В епикризата от УМБАЛ-Бургас е посочено,че са налични данни за претърпян от ищеца исхемичен мозъчен инсулт ,който е предходно заболяване и съгласно Наредба №3 от 11.05.2011г. при наличие на такова заболяване е необходимо да се направи индивидуална лекарска преценка за годността му да управлява МПС,каквато по делото няма данни да е била направена. Освен това,от медицинската документация е видно,че ищецът страда от заболяване диабет,инсулинозависим,с усложнения- диабетна полиневропатия,което съобразно Директива /ЕС/2016/1106 на Комисията от 07.07.2016г.,т.10.2,раздел 10,също е посочено като заболяване,изискващо компетентно медицинско становище за издаване или подновяване на свидетелство за правоуправление на МПС. Посочва също,че от медицинската документация е видно,че ищецът е бил в състояние след имплантиране на четири стента на феморални артерии-двустранно,което заболяване също е

посочено в Наредба №3. В тази връзка ответникът счита, че ищецът към датата на ПТП е бил неспособен водач на МПС, тъй като е страдал от несъвместими с управлението на МПС заболявания, като е приемал и медикаменти, влияещи на преценката и концентрацията му. Той е бил длъжен да уведоми органите на МВР и независимо, че е притежавал свидетелство за правоуправление е следвало да не управлява МПС, защото здравословното му състояние не е отговаряло на изискванията на закона, а да премине през съответните медицински прегледи и изследвания, посочени в Наредба №3/2011г. По отношение на уврежданията, ответникът е заявил възражение за съпричиняване и по отношение на оздравителния процес, тъй като ищецът с действията си е препятствал възстановяването си, няма данни за оперативно лечение на долния крайник, нито за лечение на черепно-мозъчната травма, както и за медикаментозно лечение. Оспорва се, че посочените в епикризите заболявания/увреждания на ищеца са вследствие на ПТП.

Твърдението на ищеца, че за лекия автомобил марка „Ситроен“ с рег. № В 8385 НТ е била сключена застраховка „Гражданска отговорност“ с ответника застраховател не е било спорно между страните.

Не е имало спор и по факта, че за деянието има влязла в сила присъда по нохд №3518/2021г. по описа на БРС. Правилно и в съответствие с разпоредбата на чл.300 ГПК първоинстанционният съд е зачел задължителната сила на присъдата, с която Н. П.-Д. е била призната за виновна в извършване на престъпление по чл.343 ал.1 ,б.„б“, предл. второ от НК вр.с чл.342 ал.1 НК и е била освободена от наказателна отговорност по реда на чл.78 а НК, с налагане на административно наказание - относно това дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца.

Съгласно влязлата в сила присъда по нохд № 3518/2021г. по описа на БРС Н. П.-Д. е призната за виновна в извършване на престъпление по чл. чл.343 ал.1 ,б.„б“, предл. второ от НК вр.с чл.342 ал.1 НК за това, че на 13.10.2020г. в гр. Бургас, на първокласен път I-6 ,км.488 в посока от гр. София към гр. Бургас, при управление на МПС марка „Ситроен“ с рег. № В 8385 НТ нарушила правилата за движение по пътищата- чл.20 ал.1 и ал.2 ЗДвП ,като не спряла и не намалила скоростта на шофирания от нея автомобил, в резултат на което причинила на ищеца средна телесна повреда, изразяваща се в счупване на малък пиццал на десен крак.

Правилно БОС е разгледал и възражението на ответника за съпричиняване на вредоносния резултат, тъй като същото не е елемент от престъпния състав на чл.343 ал.1 б.„в“ вр.с чл.342 ал.1 НК и е извън обхвата на чл.300 ГПК.

Противоправното поведение и вината на Н. П.-Д., водач на застраховано при ответника МПС за настъпилото ПТП са установени безспорно с влязлата в сила присъда по нохд № 3518/2021г. по описа на БРС.

Въззивният съд намери, че механизмът на ПТП е изяснен от първоинстанционният съд в съответствие със събраните по делото доказателства. За изясняване на механизма на ПТП по делото са изслушани показанията на св. Р. Д. и е приета САСЕ. Лекият автомобил, управляван от П.-Д. се е движил в дясната лента по главен път I-6 в посока гр. Бургас, като след надлеза на пътния възел Ветрен-Бургас е ударил спрелия в същата лента аварирал лек автомобил „Сеат Кордоба“ и намиращият се в този момент на

пътното платно,извън автомобила негов водач-ищецът Р. От показанията на св. Д.,очевидец на ПТП,пътувал след лекия автомобил „Ситроен“ се установява,че забелязал в далечината спряла кола,пред която имало поставен триъгълник. Движещият се пред него лек автомобил „Ситроен“ не се престроил в лявата лента за движение,а преминал през триъгълника и ударил спрелия автомобил „Сеат Кордоба“. На пътното платно до автомобила „Сеат Кордоба“ стоял човек/ищецът Р./,който възприел какво се случва и започнал да бяга,но не успял да избегне сблъсъка,а след удара отхвъркнал и паднал на земята.Р. не носел светлоотразителна жилетка. Правилно показанията на св. Д. са кредитирани от БОС,тъй като са подробни,безпротиворечиви и кореспондират с останалите доказателства,събрани по делото.

От заключението на приетата по делото САТЕ се установява,че ПТП е настъпило по субективни причини,произтичащи от действията на водача на автомобила „Ситроен“. Скоростта на движение на автомобила е била около 68 км./ч.,която е по-малка от разрешената от 90 км./ч.,имало е неограничена видимост/повече от 200 м./,като водачът му е имал техническа възможност да спре или да заобиколи спрелия автомобил „Сеат Кордоба“.Той обаче не е реагирал с намаляване на скоростта и спиране,което е било обективно възможно в конкретната ситуация,тъй като видимостта е била отлична,а опасната зона за спиране ,при начална скорост на движение от 68 км./ч. е около 48 м.и се изминава за 3.9 секунди. Вещото лице е посочило,че пътното платно в участъка на ПТП е право,хоризонтално ,без наклони и завои.Спрелият лек автомобил „Сеат Кордоба“ с лявата половина е бил на платното за движение,а с дясната-върху банкета.От техническа гледна точка не са били налице пречки ищецът да стои върху банкета вдясно от платното за движение в посока гр.Бургас,който на това място е широк 0.80 м.Ударът между автомобилите е бил между предния десен ъгъл на л.авт.“Ситроен“ и задния ляв ъгъл на л.авт.“Сеат Кордоба“.Преди удара двата автомобила са били разположени един зад друг в една пътна лента. В момента на удара пострадалият се намирал в ляво от предния ляв ъгъл на л.авт.“Сеат Кордоба“,а спрямо платното за движение местоположението му е било на 1.32 м.в ляво от дясната граница на платното за движение. Като причина за настъпването на ПТП в заключението се сочи неточното възприятие на водача на л.авт.“Ситроен“,който възприел л.авт.“Сеат Кордоба“ като движещо се МПС, а по принцип неточната представа на всяка фактическа ситуация е предпоставка и причина за възникване на произшествие. Вещото лице е посочило,че в протокола за оглед на ПТП не е посочено да е намерен светлоотразителен триъгълник,нито е отразено дали ищецът е носел светлоотразителна жилетка,но е необходимо да се има предвид,че местопроизшествието не е било запазено- леките автомобили са били преместени,а ищецът-откаран в болница, преди пристигане на разследващия орган. Според вещото лице,пострадалият се явява пешеходец,след като е извън автомобила и се намира на платното за движение.Той е в нарушение,защото стои на платното,а в конкретния случай не е имало причина да е там,тъй като не е имал намерение да сменя гумата,а е изчаквал да дойде човек,който да я смени. За да се намира на платното,трябва да има сигнализиращ елемент,а за да смени гумата трябва да носи светлоотразителна жилетка.

Въззивният съд също намира,че заключението на САТЕ следва да бъде кредитирано като обосновано и правилно.Ответникът е оспорил заключението с аргумент,че вещото лице е ползвало изходни данни,които не

са събрани по делото и нямало яснота кои са свидетелите, които са твърдели, че е имало поставен триъгълник и ищецът се е опитал да избегне удара. Вещото лице Т. е посочило, че е ползвало наличните в приобщеното към настоящото дело показания на свидетели, разпитани по досъдебното производство, в това число и показанията на Н. П.-Д. и на разпитания пред БОС като свидетел Р. Д., както и други писмени доказателства/протокол за оглед/. Св. Р. Д. и пред БОС е заявил личните си възприятия за ПТП, които са съобразени от вещото лице.

По отношение на причинените на ищеца увреждания в резултат на ПТП и изпитваните от ищеца болки и страдания, въззивният съд споделя становището на БОС, че същите са установени безпротиворечиво от събраните по делото доказателства. По делото са представени медицински документи и е приета съдебно-медицинска експертиза, която и настоящата инстанция намира, че следва да бъде кредитирана като обоснована и правилна. От медицинската документация/епикризи/ и заключението на СМЕ се установява, че в резултат на ПТП ищецът е получил следните увреждания-счупване на малкия пищял на дясната подбедрица; закрита черепно-мозъчна травма, изразяваща се в дифузна травма на главния мозък-мозъчно сътресение, двустранни ограничени субдурални хематоми, контузия на главата, травматични отоци по главата и лицето; контузия и ожулвания по гръдния кош. Вещото лице е дало заключение, че описаните травматични увреждания са в резултат на удари и тангенциално действие с или върху твърди, тъпи предмети и биха могли да се получат по време и начин, съобщени в материалите по делото- при ПТП, като пешеходец, блъснат от лек автомобил. Ищецът е бил приет за болнично лечение веднага след ПТП в УМБАЛ- Бургас, където се е лекувал до 22.10.2020г. Поставена е била гипсова имобилизация на десен глезен, провеждано е било и медикаментозно лечение. Според заключението на вещото лице, което съдът кредитира, счупването на малкия пищял на дясната подбедрица обуславя трайно затруднение на движението на десния долен крайник за период от 1.5-2 месеца. Не е провеждано оперативно лечение, а в представената по делото документация вещото лице не е установило данни за усложнения на оздравителния процес. По отношение на закритата черепно-мозъчна травма, експертът д-р С. е посочил, че тя не е била придружена с мозъчен оток или притискане на мозъчните структури, не е довела до потискане на съзнанието и в този смисъл е обусловила временно разстройство на здравето, неопасно за живота. Останалите травматични увреждания също в съвкупността си са довели до временно разстройство на здравето, неопасно за живота. Пострадалият е изпитвал болки в областта на травмите- оплаквал се е от главоболие, болка и ограничени движения на дясната подбедрица, болки в областта на гръдния кош, като с най-голяма продължителност около 1.5-2 месеца са продължили болките от счупването, а болките, изпитвани от останалите травми са продължили около 15-20 дни. Експертът е анализирал и данните в представените по делото епикризи от болничното лечение на ищеца след ПТП в МБАЛ „Свети Наум“-София и УМБАЛ“Света Анна“- София, като е дал заключение, че описаната в епикризите неврологична и общомозъчна симптоматика е във връзка с хроничните заболявания, от които е страдал Р. преди ПТП- генерализирана атеросклероза, преживян исхемичен мозъчен инсулт, мултиинфарктна енцефалопатия, хипертонична болест, исхемична болест на сърцето. Изготвено и прието е допълнително заключение на СМЕ, като д-р С. е извършил личен преглед на ищеца и е дал отговор, че към

настоящия момент пострадалият е възстановил движенията на десния си долен крайник, липсват данни от проведените образни изследвания и преглед при специалист-ортопед на 03.08.2022г. за настъпили усложнения в оздравителния процес на счупването на малкия пищял на дясната подбедрица. Оплакванията на пострадалия от болка и затруднени движения в десните глезенна и тазобедрена стави са свързани с наличието на артрозни болестни промени на ставите, установени при проведените на 03.08.2022г. рентгенографии и преглед при ортопед.

БОС е обсъдил показанията на разпитаните по делото свидетелки - съпругата на ищеца С. Р. и дъщерята на ищеца И. Р.-Л., като правилно и в съответствие с разпоредбата на чл.172 ГПК ги е кредитирал, тъй като същите са безпротиворечиви и кореспондират с останалите събрани по делото доказателства. Двете свидетелки описват по идентичен начин състоянието на ищеца след ПТП - в болницата той губел паметта си, не ги познавал, изпитвал силни болки в главата и в десния крак. След изписването му от болницата не бил в състояние да се придвижва сам, съпругата и дъщерите му оказвали помощ и се грижели за него, пиел непрекъснато обезболяващи и често изпадал в състояние да не знае къде е. Двете свидетелки посочват, че преди ПТП ищецът бил активен, работоспособен и дружелюбен човек, ерудирана личност, брилянтен математик. Общувал активно и с внуците си, обичал да играе футбол с тях и да ходят на екскурзии. Той знаел добре турски език и бил регистриран в съда като преводач от турски език, а освен това работел и като организатор и директор на имотите на „Заводски строежи“ и не е имал проблеми с паметта. Занимавал се активно с преводи, логистика, договори, консумативи и наематели, правел изчисления. След ПТП Р. станал апатичен, затворен в себе си, не понасял хора, дори и близките от семейството. Вървял много бавно, нестабилно и нямал желание и сила да прави каквото и да е заедно с внуците си. Избягвал контакти, стоял предимно въщи, оплаквал се от болки в крака и главата, пиел много обезболяващи, избягвал разговори и с близките си, започнал да забравя турския език, а проблемите със загубата на памет не са отшумели. Близките му са категорични, че преди ПТП ищецът не е имал проблеми с паметта, действително много отдавна е претърпял лек инсулт и инфаркт /през 1991г. или 1992г./, но се е възстановил.

По спорния между страните въпрос, повдигнат и с двете въззивни жалби относно справедливия размер на обезщетението за неимуществени вреди БАпС намери следното:

Правилно и законосъобразно БОС е приел, че анализът на събраните по делото доказателства води до извод, че е осъществен сложният фактически състав на неправомерното увреждане, регламентиран в чл.45 ЗЗД. Установено е, че Н. П.-Д., водач на застраховано при ответното дружество МПС е извършила противоправно и виновно деяние, установено с влязла в сила присъда на наказателен съд - управлявала е лекия автомобил с несъобразена с конкретната пътна обстановка скорост и с недостатъчно внимание, поради което не е съумяла да осигури достатъчно странично разстояние между двете МПС - да извърши маневра „заобикаляне“ на спрелия поради авария л.авт. „Сеат Кордоба“ или да предприеме своевременно аварийно спиране. От страна на водачката Н. П.-Д. са допуснати нарушения на чл.20 ал.1 и ал.2 ЗДвП. Установен е и противоправният резултат от извършеното деяние - в резултат на удара ищецът Р. е претърпял телесни увреждания - съставомерна

по чл.343 ал.1 б.“б“ НК вр.с чл.342 ал.1 НК средна телесна повреда,изразяваща се в счупване на малък пищял на десен крак,както и установените в производството по настоящото дело други увреждания на ищеца- закрыта черепно-мозъчна травма,изразяваща се в дифузна травма на главния мозък-мозъчно сътресение,двустрани ограничени субдурални хематоми,контузия на главата,травматични отоци по главата и лицето;контузия и ожулвания по гръдния кош.

При определяне на размера на обезщетението за претърпените неимуществени вреди, БОС се е ръководил от възприетото в утвърдената съдебна практика на ВКС становище относно обема на съдържанието на понятието „неимуществени вреди“,както и от дадените разяснения по приложението на разпоредбата на чл.52 ЗЗД ,дадено в т.4 ППВС №4/68г. относно обстоятелствата,които съдът следва да отчита при определяне размера на обезщетението,за да бъде изпълнено изискването на закона за неговата справедливост. Правилно БОС е отчел обстоятелството,че ищецът е търпял физически и душевни болки и страдания в резултат на получените травматични увреждания,като е съобразил факта,че се касае за комплексна,а не за единична травма/счупване на долен пищял на десен крайник и черепно-мозъчна травма/ и обичайния ход на оздравителния процес,при отчитане и на обстоятелството,че в продължение на поне два месеца ищецът не е могъл да се обслужва и да се грижи сам за себе си. Въззивният съд споделя и становището на БОС,че черепно-мозъчната травма,макар и сама по себе си да не е била опасна за живота, също е създала на ищеца значителни неудобства,притеснения и страдания,които следва да се отчетат при определяне размера на неимуществените вреди.

Въззивният съд намира за неоснователни доводите във въззивната жалба на ответното дружество за прекомерност на определеното от БОС обезщетение в размер на 40 000 лева,по аргумент,че съдът не е отчел липсата на усложнения по време на възстановителния период по отношение на травмата –счупване на малкия пищял на дясна подбедрица и факта,че не е било проведено оперативно лечение. Неоснователни са и доводите на въззивника-ответник,че изложените в свидетелските показания данни за усложнен и продължителен възстановителен период са останали недоказани с медицинска документация,проследяваща състоянието на ищеца. БОС е определил размера на обезщетението,като е съобразил доказателствата по делото,сочещи безпротиворечиво за нормален ход на оздравителния процес в обичайната му продължителност от 1.5-2 месеца по отношение на счупването на малкия пищял,а по отношение на черепно-мозъчната травма е съобразил установените по делото факти за причинени на ищеца значителни неудобства и дискомфорт в продължителен период от време,наложили да потърси медицинска помощ в две лечебни заведения.

Действително,преди ПТП,настъпило на 13.10.2020г. ищецът е страдал от следните заболявания- инсулинозависим захарен диабет, есенциална/първична/хипертония;диабетна полиневропатия;генерализирана атеросклероза; преживян исхемичен мозъчен инсулт;мултиинфарктна енцефалопатия; исхемична болест на сърцето. По делото обаче няма твърдения и доказателства преди ПТП тези заболявания да са били обострени или да са причинявали на ищеца по-голям дискомфорт от обичайния,да е имал паметови нарушения,често главоболие и замаяване. Установено е,че ищецът,макар и на ** години и с тези немалко заболявания е бил

работоспособен, социално активен и с добра памет. Здравословното му състояние му е позволявало да поема и изпълнява пълноценно ангажименти като преводач от турски език, както и да работи по трудов договор като координатор вътрешен контрол, с работодател „ПС Груп“ АД.

На 25.11.2020г. ищецът е приет в МБАЛ „Свети Наум“ в гр.София, като в анамнезата в епикризата е посочено, че постъпва в клиниката по повод оплаквания за засилени паметови нарушения, главоболие, замайване, които са с давност около два месеца и са се появили след ПТП /13.10.2020г./ с травма на главата и политравма на тялото. Констатиран е бил лек дементен синдром, смесена деменция и му е предписана медикаментозна терапия. На 16.12.2020г. ищецът отново е приет в болница- УМБАЛ „Света Анна“ гр.София, този път насочен за лечение от екип на ЦСМП, повикан от близките му. Повод за постъпването му по спешност в клиниката, според сметата анамнеза в епикризата е бил, че от сутринта е имал единичен пристъп с причерняване пред очите, втрещване на погледа в една точка, неконтактен за няколко минути с пребледняване на лицето. След приема му в СПО е била регистрирана загуба на съзнание за около 5 минути. В тази болница е лекуван до 22.12.2020г., изписан е с подобрение и назначено медикаментозно лечение. Тъй като постъпването на ищеца за лечение в двете болници е в рамките на два месеца след претърпяното ПТП, въззивният съд споделя становището, че съществуващите заболявания на ищеца са се обострили в резултат на претърпяната черепно-мозъчна травма и изживения силен стрес. Неоснователни, по гореизложените съображения съдът намира и оплакванията на въззивника-ищец за несправедливо занижаване на размера на определеното от БОС обезщетение, тъй като съдът не е отчетел в достатъчна степен последиците от черепно-мозъчната травма. Съдът е отчетел всички релевантни за определяне на справедливия размер на обезщетението обстоятелства, включително и факта, че след ПТП здравословното състояние на ищеца не се е подобрило до степен, позволяваща му да продължи да изпълнява задълженията си по трудовия договор, сключен с „ПС Груп“ АД, както и че работоспособността и жизнеспособността на Р. като цяло са намалели.

Що се касае до обстоятелството, че по делото не са представени доказателства за проведена рехабилитация на счупения малък пищял на дясната подбедрица, правилно същото не е било отчетено от БОС, тъй като същото би имало значение, ако възстановителният период за тази травма бе протекъл по-дълго от обичайния, а в случая няма такива твърдения и доказателства.

По гореизложените съображения и при споделяне на изложените от първоинстанционния съд мотиви, БАпС приема, че няма основание да увеличи или да намали определеният от БОС общ размер на обезщетението за претърпените от ищеца неимуществени вреди, който е 40 000 лева.

По възражението на ответника за съпричиняване на вредоносния резултат въззивният съд намери следното:

По въпроса за приложението на чл. 51, ал. 2 ЗЗД и определяне на степента на съпричиняване на вредоносния резултат е формирана константна съдебна практика, обективизирана в решение № 206 от 12.03.2010 г. по т. д. № 35/09 г. на ВКС, II т. о., решение № 98 от 24.06.2013 г. по т. д. № 596/12 г. на ВКС, II т. о., решение № 151 от 12.11.2010 г. по т. д. № 1140/11 г. на ВКС, II т. о., решение № 169 от 02.10.2013 г. по т. д. № 1643/12 г. на ВКС, ТК, II т. о.,

решение № 16 от 04.02.2014 г. по т. д. № 1858/13 г. на ВКС, I т. о., решение № 92 от 24.07.2013 г. по т. д. № 540/12 г. на ВКС, I т. о., решение № 117 от 8.07.2014 г. по т. д. № 3540/2013 г. на ВКС, I т. о., решение № 118 от 27.06.2014 г. по т. д. № 3871/2013 г., I т. о. и др., според която, за да бъде намалено на основание чл. 51, ал. 2 ЗЗД дължимото обезщетение, приносът на пострадалия следва да бъде надлежно релевиран от застрахователя чрез защитно възражение пред първоинстанционния съд и да бъде доказан по категоричен начин при условията на пълно и главно доказване от страната, която го е въвела.

Изводът за наличие на съпричиняване по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД следва да се основава на доказани по несъмнен начин конкретни действия или бездействия на пострадалия, с които той обективно е способствал за вредоносния резултат, като е създал условия или е улеснил неговото настъпване. Намаляване на обезщетението за вреди на основание чл. 51, ал. 2 ЗЗД е допустимо само ако са събрани категорични доказателства, че вредите не биха настъпили или биха били в по-малък обем. Определянето на степента на съпричиняване предполага съпоставяне на поведението на увредения с това на делинквентата и отчитане тежестта на допуснатите от всеки нарушения, довели до настъпване на вредоносния резултат, за да бъде установен действителният обем, в който всеки от тях е допринесъл за настъпването на пътното произшествие.

Правилно и в съответствие с разбирането, утвърдено в съдебната практика и събраните по делото доказателства БОС е приел, че възражението за съпричиняване на уврежданията е основателно и доказано, като е преценил, че доказателствата по делото сочат на 20% съпричиняване от страна на ищеца на вредоносния за него резултат.

От събраните по делото доказателства, включително и заключението на вещото лице по приетата по делото САТЕ се установява, че автомобилът, управляван от ищеца е аварирал – спукал е гума, като ищецът е спрял автомобила, но не го е изместил извън пътното платно, докато е очаквал негов познат да дойде и да смени гумата. Поставил е триъгълник, за да обозначи, че автомобилът е спрял на пътното платно поради авария, но не е поставил светлоотразителна жилетка. Не е останал вътре в автомобила, а е излязъл извън него и се е намирал на платното за движение около и пред автомобила.

Съгласно императивната разпоредба на чл. 97 ал. 1 ЗДвП на път извън населено място водачът на недвуколесно превозно средство, спряно на платното за движение поради повреда е длъжен незабавно да го измести извън него. Правилно е посочил БОС, че от приетата по делото САТЕ е установено, че ищецът обективно е имал възможност да измести автомобила вдясно извън границите на пътното платно, поради което е установено неизпълнение на задължението на Р. като водач на аварирало МПС, визирано в чл. 97 ал. 1 ЗДвП. В случая няма доказателства изместването на процесния автомобил да е било обективно невъзможно, но дори да се приеме, че е съществувала субективна невъзможност за изместването му, следва да се отчете фактът, че ищецът е поставил на пътното платно светлоотразителен триъгълник. Съгласно разпоредбата на чл. 101 ал. 1 от ЗДвП, която окръжният съд също е съобразил, при възникване на повреда или неизправност на ППС, която застрашава безопасността на движението, водачът е длъжен да спре и да вземе мерки за нейното отстраняване, като в този случай, ако ППС се

намира в обхвата на пътното платно, водачът, когато се намира извън превозното средство, следва да е облечен със светлоотразителна жилетка. БОС е отчел установеният по делото факт, че ищецът е нарушил и тази разпоредба, тъй като не е бил облечен със светлоотразителна жилетка, а непосредствено преди удара се е намирал на пътното платно, извън автомобила. Допуснатите от ищеца Р. нарушения на горепосочените императивни разпоредби на ЗДвП в качеството му на водач на МПС, претърпяло повреда по време на движение са в причинна връзка с настъпилото ПТП, тъй като с извършването им ищецът е създал предпоставки за настъпването му. Допуснатите от ищеца нарушения на правилата за движение по пътищата са отчетени от БОС при определяне на степента на съпричиняване, включително и престоят му на пътното платно без поставена светлоотразителна жилетка. Действително, първоинстанционният съд не е посочил в мотивите на решението, че Р. е нарушил разпоредбата на чл.108 ЗДвП, съгласно която пешеходците следва да се движат по банкета на пътното платно, но този пропуск не е съществен, тъй като фактът на безпричинния престой на ищеца на пътното платно без светлоотразителна жилетка е отчетен и съобразен от съда като поведение на пострадалия, създало предпоставки за настъпването на ПТП.

Анализът на допуснатите от Р. и П.-Д. нарушения на правилата за движение, намиращи се в причинна връзка с настъпилото ПТП, води и въззивния съд до извод, че приносът на водачката на л.авт. "Ситроен" - Н. П.-Д. е значително по-висок, тъй като не е съобщила скоростта и посоката на движение със спрелия на платното за движение автомобил. При отлична видимост от 200 метра, в светлата част на денонощието и наличие на още една лента за движение в същата посока, поставен светлоотразителен триъгълник/възприет ясно като поставен на пътното платно от св. Д. /, водачката П.-Д. е могла своевременно да се престрои в другата лента и да заобиколи безопасно автомобила на ищеца или да предприеме аварийно спиране. Въззивният съд споделя извода на БОС, че приносът на П.-Д. е значително по-голям от този на ищеца и процентът на съпричиняване на вредоносния резултат е 20%.

Неоснователни са възраженията на въззивника-ответник, че ищецът е бил неспособен водач, тъй като здравословното му състояние е било такова, че не му е позволявало да управлява МПС, предвид установените му заболявания, несъвместими с управлението на МПС, поради което процентът съпричиняване следва да се определи над 99%.

С Наредба №3 от 11.05.2011 г. на МЗ са определени изискванията за физическа годност към водачите на МПС и кандидатите за придобиване на правоспособност, както и условията и редът за извършване на медицински прегледи за установяване на физическата годност за водачите от категориите по чл.150а ал.1 от ЗДвП. Съгласно чл.3 от тази Наредба физическата годност на водачите се установява с медицински преглед и медицинско заключение за съответствие на здравословното състояние на лицето с изискванията за физическа годност. В случай, че лицето има някое от заболяванията или състоянията, посочени в приложението към Наредбата, общопрактикуващият лекар отбелязва в удостоверение по чл.9 ал.1, че лицето подлежи на освидетелстване от ТОЛЕК. В тези хипотези, медицинско заключение за физическа годност лицето получава от ТОЛЕК, след изпълнение на регламентирана в чл.10 от Наредбата процедура със сложен фактически

състав. С Наредба № I-157 от 01.10.2002г.за условията и реда за издаване на свидетелство за правоуправление на МПС,отчета на водачите и тяхната дисциплина е определен редът и условията за издаване на СУМПС,подновяването и отнемането му. Разпоредбата на чл.2 от тази Наредба гласи,че СУМПС е индивидуален удостоверителен документ за правоспособност за управление на МПС,като в следващите разпоредби е посочено,че то се издава от органите на Пътна полиция,съгласно изискванията на ЗДвП,ЗБЛД и издадените въз основа на тях нормативни актове.Съгласно чл.13 от Наредба № I-157 от 01.10.2002г.при издаване на свидетелство за правоуправление лицето следва да представи и карта за оценка на физическа годност на водач,издадена от ОПЛ или ТОЛЕК,а съгласно чл.15 от същата Наредба,това изискване е приложимо и при подмяна на свидетелството за правоуправление.Анализът на правната уредба води до извод,че за да бъде издадено или подновено СУМПС,което е удостоверителен официален документ,лицето следва да представи медицинско заключение за оценката на физическата му годност и само при положителна оценка от ОПЛ или ТОЛЕК,то може да получи свидетелство за правоуправление. Не е спорно по делото,че ищецът Р. към момента на ПТП е притежавал валидно свидетелство за правоуправление на МПС,което предпоставя извод,че същото му е било издадено от органите на Пътна полиция след представена оценка от ОПЛ или ТОЛЕК,че здравословното му състояние съответства на изискванията за физическа годност за водачите на МПС кат.“В“. При това положение и предвид факта,че въззивникът-ответник не е оспорил издаденото на ищеца валидно свидетелство за правоуправление на МПС,което е официален удостоверителен документ,възраженията на ответното дружество,че ищецът на практика е бил неспособен водач,тъй като здравословното му състояние е било такова,че не му е позволявало да управлява МПС, съдът намери за неоснователни. Не са представени и доказателства,подкрепящи твърденията на въззивника-ответник,че здравословното състояние на Р. е било такова,че фактически не е могъл да управлява МПС.Точно обратното- ангажираните по делото доказателства сочат,че ищецът Р. преди ПТП е бил социално активен,работил е по трудов договор и е изпълнявал трудови функции,изискващи добра памет и координация.

Водим от гореизложените съображения ,въззивният съд достигна до извод,че правилно,законосъобразно и обосновано, при отчитане на всички релевантни факти и обстоятелства БОС е приел,че справедливият размер на обезщетението за неимуществени вреди,дължимо на ищеца Р. възлиза на 32 000 лева,поради което решението на БОС следва да бъде потвърдено изцяло,а въззивните жалби на страните - оставени без уважение като неоснователни.

По разноските:

С оглед изхода от въззивното обжалване и оставянето на двете въззивни жалби без уважение,съдът не присъжда на страните разноски за въззивното производство, както и допълнително разноски за първоинстанционното производство.

В полза на Апелативен съд град Бургас следва да се присъди държавна такса в размер на 560 лева, платима от въззивника-ответник.

Водим от изложеното, Бургаският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 1369/21.12.2022 г., изменено в частта по разноските с определение № 247/23.01.2023 г. и двете по гр. дело № 20212100102171/2021 г. на Бургаски окръжен съд в обжалваните части.

ОСЪЖДА ЗК „Лев инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А, представлявано от изпълнителните директори С. А., М. С. и др., чрез адв. П. В. да заплати по сметка на Бургаския апелативен съд сумата от 560 лева държавна такса за въззивното обжалване.

Решението подлежи на касационно обжалване в едномесечен срок, считано от датата на връчването му на страните пред ВКС на Република България.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____